

Ονοματικοί Ετερόπτωτοι Προσδιορισμοί

1

Η ΓΕΝΙΚΗ

Περιεχομένου	⇒	ἀγέλη βοῶν
Ὑλης	⇒	στέφανος δάφνης
Κτητική ¹	⇒	ὁ οἶκος τοῦ Περικλέους
Δημιουργού	⇒	νόμοι Σόλωνος
Ιδιότητας ²	⇒	παῖς τριῶν ἐτῶν
Αξίας ³	⇒	ἵππος δέκα δαρεικῶν
Αιτίας ⁴	⇒	ἔνοχος φόνου
Υποκειμενική	⇒	ἡ φυγή τῶν ἐχθρῶν
Αντικειμενική	⇒	ὁ φύλαξ τῆς οἰκίας
Διαιρετική	⇒	ὀλίγοι τῶν στρατιωτῶν ἔφυγον
Συγκριτική	⇒	οὗτος ἦν νεώτερος τοῦ Σωκράτους
Χρονική	⇒	νυκτός οἱ στρατιῶται ἦλθον

¹ με γενική κτητική συντάσσονται και τα παρακάτω επίθετα

⇒ ἐχθρὸς -ά -όν	⇒ σύμμαχος -ος -ον
⇒ πολέμιος -α -ον	⇒ οἰκείος -α -ον
⇒ φίλος -η -ον	⇒ κοινός -ή -όν
⇒ ξένος -η -ον	⇒ συγγενής -ής -ές

² η γενική της ιδιότητας συνήθως δηλώνει

ηλικία, διάρκεια, βάρος, ποσότητα, έκταση, καταγωγή

³ με γενική της αξίας συντάσσονται και τα παρακάτω επίθετα

⇒ ἄξιος	⇒ τίμιος
⇒ ἀνάξιος	⇒ ὠνιος
⇒ ἀντᾶξιος	⇒ ὠνητὸς

⁴ με γενική της αιτίας συντάσσονται και τα παρακάτω επίθετα

αἷτιος, ὑπαίτιος, ἀναίτιος, ὑπεύθυνος, ὑπόλογος, ὑπόδικος, ἔνοχος

2

Η ΔΟΤΙΚΗ

Τοπική	➡	τρόπαια ἔστησαν Μαραθῶνι καὶ Πλαταιαῖς
Χρονική	➡	ἀφίκοντο τῇ νυκτί
Οργάνου ή μέσου	➡	ἔκρουε τὴν θύραν τῇ βακτηρίᾳ
Τρόπου	➡	ἐγίγνετο λόγῳ δημοκρατία, ἔργῳ ἑνὸς ἀνδρὸς ἀρχή
Συνοδείας	➡	ἀφίκετο χιλίαις ναυσί
Αιτίας	➡	λιμῶ ἀπέθανον οἱ στρατηγοί
Αναφοράς	➡	διέφθαρτο τῷ Κροίσῳ ἡ ἐλπίς
Προσωπική	➡	ἔξεσσι Σωκράτει φιλοσοφεῖν
Προσωπική κτητική	➡	ἔστίη ἡμῖν πολλὰ χρήματα
Προσωπική χαριστική /	➡	πάντες γίνονται τῇ μητρὶ τῷ πατρὶ καὶ τῇ πατρίδι
αντιχαριστική	➡	πάντες κακὰ νοοῦσι τῷ τυράννῳ
Προσωπική	➡	ὁ ποταμός διαβατός ἡμῖν ἐστί
του ποιητικού αἰτίου		

Η ΔΟΤΙΚΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ

συντάσσεται με ουσιαστικά ή επίθετα που δηλώνουν:

- ωφέλεια ή βλάβη
- ευπείθεια ή υποταγή
- προσέγγιση ή μείζη
- φιλία ή έχθρα
- ισότητα ή συμφωνία
- ακολουθία ή διαδοχή
- αρμόζον ή πρέπον
- ταυτότητα ή ομοιότητα

π.χ.

- ➡ διάδοχος Κλεάνδρῳ
- ➡ οἱ πονηροὶ ἀλλήλοις ὅμοιοι
- ➡ ἵππος εὐπειθὲς τῷ ἡνιόχῳ

- ➡ γείτων οἰκῷ τῇ Ἑλλάδι
- ➡ λόγοι ἴσοι τῷ μεγέθει τῶν ἔργων

3

Η ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ

Χρονική	➡	τὴν μητέρα πέπαυμαι τρέφων τρίτον ἔτος τουτί
Τοπική (της έκτασης)	➡	ἀπέχει Πλάταια Θηβῶν σταδίους ἑβδομήκοντα
Αιτίας	➡	αὐτὰ ταῦτα ἤκω παρὰ σέ
Αναφοράς	➡	διαφέρει ἡ γυνὴ ἀνδρὸς τὴν φύσιν
Σκοπού	➡	τί ἀφίξαι, ὦ Κρίτων;
Τροπική	➡	τίνα τρόπον ἔπραττες ταῦτα;

ΑΣΚΗΣΗ
ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΤΟΥΝ ΟΙ ΕΤΕΡΟΠΤΩΤΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

1. Πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων πένητες εἰσὶ.
2. Οὐδείς ἐνοχός ἐστι λιποταξίας.
3. Χρὴ πάντας φυλάττειν τοὺς νόμους τοῦ Σόλωνος.
4. Ἀχιλλεὺς ἦν ὠκὺς τοὺς πόδας.
5. Τὸ πλῆθος τῶν Πλαταιῶν οὐκ ἐβούλετο ἀφεστάναι.
6. Ἐνοχος τῇ γραφῇ καὶ τῇ κατηγορίᾳ.
7. Τὸ βουλευτήριον μεστὸν ἦν φίλων.
8. Ἀγόρατος ἐστὶ ὁ φονεὺς ἐκείνων.
9. Εἰσέπλει Ἀλκιβιάδης εἴκοσι ναυσί.
10. Ἡ ἀπόβασις τοῦ Ἑλλησπόντου.
11. Σωκράτης οὐχ ὑπέσχετο διδάσκαλος δικαιοσύνης εἶναι.
12. Οὐκ ἰσχυρὸς εἰμί, οὔτε τοῖς ποσὶ οὔτε ταῖς χερσὶ.
13. Πόλις αὐτόθι ὤκειτο Θάψακος τόνομα.
14. Ἀπέδωκε τούτοις μισθὸν τεσσάρων μηνῶν.
15. Δῆλον ἐστὶ ἡμᾶς ἐχθροὺς τῆς δημοκρατίας γεγενημένους.
16. Ἦν στυγνὸς τῇ φωνῇ.
17. Ὁ ποταμὸς ἐστὶ τεσσάρων πλέθρων τὸ εὖρος.
18. Πράξεις ἴσες τῷ μεγέθει τῶν λόγων.
19. Φυγὴ τῶν πολεμίων.
20. Λήξις τῶν πόνων.
21. Πάνσις τῶν κακῶν.
22. Θεραπεῖαι τῶν νόσων.
23. Ἐλπίς σωτηρίας.
24. Ἐπέλασις ἱππέων.
25. Κατάλυσις τοῦ δήμου.
26. Ἡ πρόνοια τοῦ θεοῦ.
27. Ἡ φροντίς τῆς πόλεως.
28. Καθαίρεσις τῶν τειχῶν.

